

Một vài trận đánh trong âm thầm của Thiết Kỵ

Bút ký chiến trường: Hồ Cáp - Gia đình 9 Kỵ Binh

Trích Tuyển tập "Những Trận Đánh Không Tên Trong Quân Sử" sẽ ra mắt tại Nam Cali ngày 08/02/2003 và Bắc Cali ngày 15/02/2003. Sách dày 420 trang bìa 4 màu, gồm 21 tác giả với 34 truyện/ky Giá bán mỗi cuốn 25US ; sẽ trích ra 5US/cuốn để giúp đỡ anh em TPB/ VNCH. Liên lạc: nsvietnam@yahoo.com

* * *

Hồ Cáp Trần Hữu Thành

- Sinh năm 1937 tại Thủ Dầu Một
- Xuất thân khoá 10 Nhân Vị , Trường SQTĐ / Thủ Đức năm 1961 .
- 1961-1968 : Chi Đội Trưởng và Chi Đoàn Trưởng Chi Đoàn 3 Trung Đoàn 1 KBTG.
- 1968-1969 : Sĩ Quan Tiếp Vận , Thiết Đoàn 11 Kỵ Binh, Quảng Trị, QĐ I
- 1969-1970 : Trưởng Phòng Bảo vệ, Phủ Thủ Tướng, Saigon .
- 1970 -1971: Chi Đoàn Trưởng CD2/18 Thiết Kỵ, LDI III KB, QĐ. III .
- 1972-1974 : Thiết Đoàn Phó TD9KB, LDIVKB, QDDIV .
- 1974-1975 : Thiết Đoàn Trưởng , TD9KB, LDIVKB, QĐ IV
- 1975-1983 : Tù CS ở Miền Bắc Việt Nam .
- Cuối 1990 : Định cư tại Hoa Kỳ/ HO3
- Với 5 lần bị thương ở chiến trường.

* Tri ân và tưởng niệm Cố Thiếu Tướng Lê văn Hưng, Nguyên Tư Lệnh Sư Đoàn 21 Bộ Binh, Tư Lệnh Phó Quân Đoàn IV và Quý Chiến hữu cùng chiến đấu đã nằm xuống vì lý tưởng Tự Do .

* Vinh danh và trân trọng tri ơn Quý Chiến hữu Không Quân, Hải Quân, Biệt Động Quân, Bộ Binh, Địa Phương Quân, Nghĩa Quân và Kỵ Binh các cấp đã cùng phối hợp tạo nên những thành quả này.

* Kính tặng Chuẩn Tướng Mạch văn Trường, Tư Lệnh Sư Đoàn 21 BB. Quân Lực Việt Nam Cộng Hoà, người đã trực tiếp chỉ huy tôi.

* * *

Sau Hiệp Định Paris năm 1973, vì nhu cầu chiến lược giành dân, giữ đất và yểm trợ bình định, Trung Tướng Nguyễn Vĩnh Nghi Tư Lệnh Quân Đoàn IV kiêm Quân Khu IV, đã xử dụng SD21BB, tổ chức những cuộc hành quân càn quét, dồn dịch vào rừng U Minh và lập một hệ thống đồn bót vòng đai U Minh để kiểm soát và ngăn chặn hoạt động địch, đồng thời thành lập căn cứ hỏa lực Pháo binh 105 ly tại xã Lương Tâm để chỉ huy và yểm trợ các hoạt động của quân ta.

(Quân Khu IV dự trù sau này dân cư trù phú, sẽ trình Chính Phủ lập thêm 1 Quận Hành Chánh đặt tên là Quận Hưng Long thuộc Tỉnh Chương Thiện)

Ngày 1/11/ 1974, Đại Tá Mạch văn Trường nhận chức Tư Lệnh Sư Đoàn 21 BB thay Chuẩn Tướng Lê văn Hưng Tướng Hưng về làm Tư Lệnh Phó Quân Đoàn IV, Phụ Tá cho Thiếu Tướng Nguyễn Khoa Nam, Tư Lệnh Quân Đoàn IV.

Sư Đoàn 21 BB, trách nhiệm hành quân yểm trợ chiến thuật cho các Tỉnh An Xuyên + Bạc Liêu + Ba Xuyên + Phong Dinh + Chương Thiện + Kiên Giang + An Giang, tức là phần đất từ Sông Hậu Giang xuống Cà Mau, trực thuộc QĐ IV và QK IV.

Giữa năm 1974, do nghị quyết của Bộ Chính Trị Trung Ương Đảng Cộng Sản VN ở Hà Nội, Sư Đoàn 4 Hậu Giang trực thuộc Quân Khu 9 CSVN (tức vùng đất từ Sông Hậu Giang xuống mũi Cà Mau) được thành lập, gồm có 3 Trung Đoàn Chủ lực biệt lập D1+ D2 + E 6, thêm Trung Đoàn Pháo - Cối từ Miền Bắc mới xâm nhập vào (hoả Tiễn 122 ly + cối 120 ly + đại bác không giật 82 ly và súng 12ly 8 phòng không)

Cuối năm 1974, CSVN phát động chiến dịch Đông Xuân, đánh phá đồng loạt vùng đồng bằng sông Cửu Long Tại QK9, Việt Cộng tung Sư Đoàn 4 Hậu Giang khai quân vào chiến dịch này. Khoi đầu, địch quân đánh chiếm hệ thống đồn bót vòng đai U Minh, giai đoạn kế tiếp là đánh chiếm tỉnh Chương Thiện. Chương Thiện và Rạch Giá là một vùng sông rạch chằng chịt, ruộng lúa và sinh lầy ngập nước

Dự địch ra khỏi hang ... VC phơi mình trong lưới lửa

Ngày 11/11/74, nhằm giải toả áp lực địch và giải vây cho căn cứ hoả lực tại xã Lương Tâm, theo lệnh của Quân Đoàn IV, Trung Đoàn 31 /21 BB, do Đại Tá Nguyễn văn Biệt chỉ huy, cho 2 Tiểu Đoàn 1+3/31 BB trực thăng vận xuống ruộng trồng hướng Đông của căn cứ hoả lực và cách khoảng 2 cây số Vừa đặt chân xuống bãi đáp an toàn, 2 Tiểu đoàn tiến song song về hướng Tây (hướng căn cứ hoả lực), cách căn cứ hoả lực khoảng 1 Km. Tiểu Đoàn 1/31 đi ngoài ruộng trồng và bị VC dùng chiến thuật đồn thổ phục kích Tiểu Đoàn 3/31 đi phía trong con rạch và vườn cây cũng chạm súng nặng và bị VC cầm chân, không ứng cứu được Tiểu Đoàn 1/31. Trung Đoàn 31 BB đã phải dùng hoả lực phi pháo yểm trợ tối đa mới giúp được 2 Tiểu Đoàn này lui quân ra khỏi vòng chiến.

Trong trận đồ quân bị phục kích và chạm địch này, Tiểu đoàn 1/31 BB bị tổn thất nặng (Tiểu đoàn trưởng chết và mất xác, một số binh sĩ bị mất tích), Tiểu Đoàn 3/31 BB bị tổn thất trung bình, đổi lại, Việt Cộng bị tổn thất rất nặng trong trận đánh xáp lá cà và bị mưa pháo bắn dập Điều đáng ca ngợi tinh thần huynh đệ chi binh của 2 Tiểu Đoàn này, mặc dầu giao chiến hết sức gay go và thất thế, nhưng họ vẫn cố gắng khiên vác đưa ra vùng an toàn hơn 100 đồng đội bị thương.

Sau đó Đại Tá Tư Lệnh Sư Đoàn lệnh cho thành lập Chiến Đoàn 32 lưu động do Trung Tá Hồ Việt Lương, Trung Đoàn Trưởng Trung Đoàn 32/21 Bộ Binh Chỉ huy (nòng cốt là Trung Đoàn 32/21 BB) và di quân rời vùng Cà Mau lên vùng Chương Thiện, phối hợp với Chiến Đoàn 219 xung kích (nòng cốt là Thiết Đoàn 9 Kỵ Binh do Trung Tá Trần Hữu Thành, Thiết Đoàn Trưởng TDD9KB làm Chiến Đoàn Trưởng) để hành quân giải toả áp lực VC ở vùng căn cứ hoả lực này. Sư Đoàn 21BB chỉ huy trực tiếp cuộc hành quân .

Đại Tá Tư Lệnh Sư Đoàn nhận định, với thực tế địa thế sinh lầy, sông lớn và kinh rạch chằng chịt, sông Cái Lớn quá rộng và sóng rất to, 2 bờ sông sinh và lầy, Thiết kỵ khó có thể làm capstan để vượt sông, rất trở ngại cho Thiết Kỵ di chuyển và áp dụng đội hình thích hợp Nếu tung Chiến Đoàn 32 Lưu Động vào mà không có Thiết Kỵ đi kèm để hỗ trợ thì khó thành công, và sẽ bị tổn thất nặng như Trung Đoàn 31 BB. Do đó, Đại Tá Tư Lệnh Sư Đoàn và chúng tôi thảo luận và chấp nhận chọn giải pháp: Câu thời gian, dùng chiến thuật "điều hổ ly sơn", dụ địch ra khỏi hang để tiêu diệt

Giai đoạn đầu, quan niệm hành quân là: Chiến Đoàn 219 xung kích nhận nhiệm vụ làm mũi nhọn tiến quân chính, tiến từ hướng Bắc xuống sông Cái Lớn, vượt sông Cái Lớn và tiến xuống giải toả áp lực địch quanh căn cứ hoả lực Chiến Đoàn 32 Lưu Động làm lực lượng trừ bị, hành quân phía sau, giữ đường tiếp tế, giải toả áp lực địch quanh quận Kiên Hưng, cùng lúc đánh phá khu hậu cần của Trung Đoàn D2 Việt Cộng và sẵn sàng Trục Thăng Vận.

Khi Chiến Đoàn 219 tiến xuống cách phía Bắc bờ sông Cái Lớn khoảng hơn 3 cây số thì Chi Đoàn 3/9 Thiết Kỵ báo cáo bị lầy. Chi Đoàn 3/9 Thiết Kỵ do Thiếu Tá Nguyễn Quý Phát làm Chi Đoàn Trưởng, được 2 Đại Đội của Tiểu Đoàn 1/33/21 BB từng thiết Chiến Đoàn đã dùng nghi binh là bị lầy, các chiến xa lên, xuống, xoay xích sắt quanh chỗ này, không đi được xuống hướng Nam để chuẩn bị vượt sông như lệnh hành quân Liên tiếp trong nhiều ngày Chiến Đoàn bị Tư Lệnh Sư Đoàn xài xể rùm beng trong mịt\ Trong thời gian này căn cứ hoả lực được bảo vệ hữu hiệu bằng Pháo Bính Những trở ngại trao đổi giữa

Chiến Đoàn với Tư Lệnh Sư Đoàn chắc chắn là VC kiểm thính và nghe tất cả Đánh giá là Thiết giáp thực sự không đi xuống hướng Nam được, VC cho bỏ trận địa chờ đón đã viện ở phía Nam sông và di quân vượt sông Cái Lớn lên hướng Bắc, bố trí tạo dựng trận địa mới, phục kích chặn đánh BB.

Sáng ngày N+4, khoảng 10 giờ, sau khi báo cáo bị lấy như các ngày trước, Chi Đoàn 3/9 Thiết Kỵ cho 2 Đ/BB từng thiết xuống xe và đi về phía trước, tức hướng Nam cận bờ sông Cái Lớn, lục soát và bố trí Khi 2 Đ/BB đi cách Chi Đoàn khoảng 700 thước thì bị VC khai hỏa bằng thượng liên phòng không 12 ly 8. Bộ Binh liền nằm lại, móc hố, bố trí bám trụ, không rút lui(Vì đã nhận lệnh mệnh từ trước là nằm tại chỗ, Thiết Kỵ sẽ tràn lên diệt địch).

Bộ Binh báo cáo trước mặt họ khoảng 600 thước có 5, 6 cái ụ đất có cây tràm mọc, VC đặt thượng liên ở đó bắn vào cánh quân của Bộ Binh, và có thể có súng nặng ở độ Chiến Đoàn cho pháo binh tác xạ mạnh vào các điểm tiền liệu phía trước và điều động Chi Đoàn 1/9 TK do Đại Úy Lê Quý Thọ chỉ huy, trừ bị từ phía sau tiến lên, cùng dàn hàng ngang với Chi Đoàn 3/9 TK, di chuyển vượt qua tuyến Bộ Binh, cùng lúc, 2 Chi Đoàn cùng xung phong vào phòng tuyến VC... Hai chi đội 4/1/9 và 4/3/9 yểm trợ cùng 6 xe M113 trang bị 106 ly không giật của 2 Chi Đoàn 1 và 3 Thiết kỵ do Thiếu Úy Nguyễn Ngọc Dưỡng, Chi Đoàn phó Chi Đoàn 1/9 TK chỉ huy, di chuyển xéo lên bên phải và bố trí để làm căn cứ hỏa lực, xử dụng cối 81 ly cùng 106 không giật và đại liên 50 tác xạ cực mạnh xéo ngang hông các đơn vị VC, yểm trợ cho 2 Chi Đoàn xung phong.

Hai Chi Đoàn trưởng đã phối hợp hàng ngang tuyệt vời, từng đợt từng đợt 6 trái 106 ly không giật bắn bay mất các ụ đất cao, khoá miệng các súng phòng không 12 ly 8 và 82 ly không giật chống Thiết Giáp Vết xích xung phong của Thiết Kỵ đã cày nát tuyến phục kích của VC. Tuyến bị vỡ, quân VC số bị chìm chết dưới xích sắt chiến xa, số bung ra khỏi hầm hố thoát chạy và bị bắn gục hết lớp này đến lớp khác.

Trên thực tế, VC bị yếu tố bất ngờ vì nghĩ rằng đất lầy nên M 113 không di chuyển được, nhưng địa thế tuy có nước lấp xấp, đất vẫn còn cứng và M113 di chuyển rất tốt và dễ dàng, do đó VC không trở tay kịp và làm môi cho đại bác 106 không giật, súng cối và đại liên 50 + 30 trên xe M113. Một số lớn bị đánh bật khỏi vị trí, rút lui về phía sông thì lại bị pháo binh và cối của ta huỷ diệt, xác địch nằm vương vãi trên bờ ruộng, trong lùm cây, trên sông lạch.

Với kinh nghiệm chiến trường, Thiếu Tá Phát và Đại Úy Thọ cùng các Kỵ Binh 2 Chi Đoàn đã phối hợp hỏa lực và di động chuẩn xác đã gây cho VC thiệt hại nặng nề Trong trận đánh này, Chiến Đoàn chưa nhờ đến sự yểm trợ của không quân.

Kiểm điểm kết quả sau trận đánh, về phía Việt Cộng, 1 Tiểu Đoàn của Trung Đoàn D2 bị xóa tên hoàn toàn và một số tổn thất khác không rõ Về phía QLVNCH, số thương vong không đáng kể, gồm 8 người bị thương (6 BB và 1 HSQ xạ thủ DL50 và 1 Trung sĩ trưởng xa.) Ta tịch thu 2 đại bác 82 ly không giật chống TG +3 thượng liên 12ly8 phòng không và trên 50 súng cá nhân và B40, B41.

Chiến thuật Ngựa ngậm tằm: im lặng vô tuyến, nghi binh, chuyển thế Lê Đức Anh rút chiến bào thoát thân trong lửa đạn (Xem phóng đồ số 2)

Sau những lần thất bại nặng nề liên tiếp, tướng Việt Cộng Lê Đức Anh, Tư Lệnh Quân Khu 9 của CSVN rất bức tức, quyết định phục hận, quyết đánh chiếm Toà hành chánh cùng thị xã Vị Thanh của Tỉnh Chương Thiện và san bằng BTL/Hành Quân của SD 21 BB nằm sát cạnh vòng đai Thị Xã Vị Thanh về phía Nam Cùng lúc, địch dàn quân với ý đồ phục kích chặn đánh tiêu diệt Chiến Đoàn 219 xung kích và Chiến Đoàn 32 lưu động từ vùng Kiên Hưng khi các đơn vị này về cứu viện, và theo dự trù, hai Chiến đoàn này di quân dọc theo trục lộ từ Cầu đúc Cái Sinh qua xóm làng Hoà Lựu về sát phía Nam với BTL/HQ của SD21 BB.

Tướng VC Lê đức Anh, cho lệnh tấn công, pháo kích nặng đồn Vĩnh Chèo và Chi Đoàn 2/9 Thiết Kỵ do Trung Úy Dương Vĩnh Trường, Chi Đoàn Trưởng chỉ huy. Chi Đoàn đang tăng phái hành quân bảo vệ vùng này, hành quân xa với Chi Đoàn 1 và 3. Lê đức Anh cùng lúc cho đại quân di chuyển dần ra gần

tỉnh và BTL/SD21/HQ, chiếm khu vườn Cò của Ông Hội Đồng Hồ ở xã Tân Thuận Đông, cùng dàn tuyến phục kích dài theo xã Hoà Lữ, chuẩn bị trận địa đồng loạt tấn kích ngày hôm sau.

Nhận được báo cáo chính xác tin của Phòng 2 SD, Đại Tá TL/SD 21BB cho lệnh Chiến Đoàn 219 xung kích phản công, chặn đánh VC với quan niệm không chấp nhận bị phục kích từ Cầu đúc Cái Sinh, Hoà Lữ về BTL/SD/HQ. Chiến Đoàn Trưởng trình bày kế hoạch tổng quát như sau :

Đề Chi Đoàn 1/9 Thiết Kỵ ở lại vùng hành quân với Chiến Đoàn 32 Lưu Động Cho Chi Đoàn 3/9 Thiết Kỵ di chuyển về Chương Thiện, phối hợp với Chi Đoàn 2/9 Thiết Kỵ phản công, kế hoạch chi tiết, tôi sẽ trình vào sáng hôm sau. Đại Tá Tư Lệnh đồng ý với kế hoạch trên

Ngay sau khi nhận lệnh, Hồ Cáp (biệt danh của Chiến Đoàn Trưởng) đáp trực thăng chỉ huy xuống Chi Đoàn 1+ 3 Thiết Kỵ và cho lệnh miệng tại chỗ:

- 36 (biệt danh của Thiếu Tá Nguyễn Quý Phát, Chi Đoàn Trưởng Chi Đoàn 3/9 Thiết kỵ), chuẩn bị khi trời vừa tối, chi đoàn chờ Đại Đội 32 Trinh Sát làm từng thiết, tắt đèn, im lặng vô tuyến, không liên lạc bằng máy truyền tin (chỉ lên tiếng khi chạm địch), chỉ liên lạc bằng mắt, di chuyển ra lộ cái, đi về Rạch Giá, qua Long Xuyên, về Cần Thơ, xuống ngã 3 Cái Tắc nhận tiếp tế đạn dược, xăng dầu, lương thực Đúng 3 giờ sáng rời điểm tiếp tế đi vô Chương Thiện, cách Tỉnh Lỵ 2 Cây số, đổi hướng trái và vượt kinh, bố trí sau lưng xóm nhà hướng về hướng Nam, sẵn sàng tấn công mục tiêu trước 6 giờ sáng. Chờ lệnh

Trong khi Chi Đoàn di chuyển, Chi Đoàn cho 1 HSQ Ban 3 ở lại với BCH/Chiến Đoàn 32 với máy truyền tin tại ấp Ấp Lục, luôn báo cáo về BCH/Chiến Đoàn 219 Xung Kích điểm ngủ đêm của Chi Đoàn, phục kích đêm của Bộ Binh từng thiết, hoả tập pháo binh, báo cáo hoạt động trong ngày. Nhiệm vụ là luôn giữ liên lạc và báo cáo y như là Chi Đoàn đang qua đêm tại Vùng hành quân.

- 18 (biệt danh của Đại Úy Lê Quý Thọ Chi Đoàn Trưởng Chi Đoàn 1/9 Thiết Kỵ) bố trí qua đêm tại chộ Sáng hôm sau, Chi Đoàn tăng phái cho Chiến Đoàn 32 lưu động, vào tần số và nhận lệnh trực tiếp Chiến Đoàn.

Ngay chiều hôm đó, Thiếu Tá Hồ Đình Thuận, Thiết Đoàn Phó TDD9KB theo trực thăng chỉ huy về hậu trạm Chiến Đoàn tại tỉnh lỵ Chương Thiện, phối hợp với 94 (biệt danh của Đại úy Đào Văn Cung), Sĩ quan Tiếp Vận của Thiết Đoàn lo việc tiếp tế cho Chi Đoàn 3/9 TK tại Ngã 3 Cái Tắc, đoàn xe tiếp tế có mặt trước 1 giờ sáng và Ban truyền tin chuẩn bị máy và rà, tìm kiếm tần số liên lạc truyền tin của VC, theo dõi hoạt động của chúng hầu cập nhật tình hình, tìm đúng chỗ chúng bố trí để có quan niệm hành quân thích nghi, áp dụng đội hình cùng hướng tiến quân thích hợp và chính xác vào sáng hôm sau.

Đúng 6 giờ sáng, mặt trời sắp mọc, ánh sáng mờ mờ, Chiến Đoàn điều động Chi Đoàn 2/9 TK do 27 (biệt danh của Trung Úy Dương Vĩnh Trường Chi Đoàn Trưởng) rời điểm ngủ đêm, di chuyển lên hướng Bắc vượt kinh Hội Đồng Hồ, bắt tay với Chi Đoàn 3/9 TK cùng thanh toán mục tiêu. Đồng thời cho Chi Đoàn 3/9 TK rời vị trí di chuyển xuống hướng Nam, sẵn sàng bắt tay với Chi Đoàn 2/9 TK. Thiết Kỵ di chuyển rất chậm và đổi hướng luôn luôn theo lệnh Chiến Đoàn để Ban Truyền tin do 96 Thượng Sĩ I Hầu Châu Pâu chỉ huy rà tìm tần số liên lạc của VC.

Sau hơn 1 giờ tìm kiếm, Ban Truyền Tin Chiến đoàn đã bắt được tần số liên lạc của VC. Và sau nhiều lần thay đổi hướng tiến của Chi Đoàn 3/9 Thiết Kỵ, nghe chúng báo cáo, Chiến Đoàn biết chắc chắn là Tướng VC Lê đức Anh đã cho quân bố trí ngoài ruộng trồng, trước mặt của Chi Đoàn 3/9 Thiết Kỵ chứ không bố trí trong kinh rạch như lệ thường, cốt ý là để tránh phi pháo và gây bất ngờ cho ta. Một lần nữa, Việt cộng lại áp dụng chiến thuật dòn thổ phục kích ngoài ruộng trồng.

Tình hình dàn quân của địch đã rõ: Địch ở ngay trước mặt Chi Đoàn 3/9 TK. Chiến Đoàn lệnh cho Chi Đoàn 2/9TK vượt kinh ngay, sau khi vượt kinh xong, Chiến Đoàn lệnh cho Trung úy Diệp Minh Tâm, Chi Đoàn phó Chi Đoàn 3/9 Thiết kỵ chỉ huy căn cứ hoả lực gồm 6 đại bác 106 ly không giật (gồm 3 của

Chi Đoàn 3/9 TK và 3 của Chi Đoàn 2/9 TK) cùng 2 Chi Đội yểm trợ súng cối 81 ly của 2 Chi Đoàn cùng toàn bộ phần còn lại của Chi Đoàn 2/9 TK, tác xạ từ hướng Đông sang Tây yểm trợ cho Chi Đoàn 3/9 TK xung phong từ Bắc xuống Nam.

Cuộc giao tranh diễn ra ác liệt, trên trục thẳng chỉ huy, Hồ Cáp nhìn xuống trận địa thấy rất rõ địa thế và tình hình bao quát, thấy hỏa lực địch còn rất nặng trước mặt bên phải Chi Đoàn 3/9 TK, dàn súng cối của VC đặt ở bờ sông Cái Lớn phía Nam bắn lên Chi Đoàn 3/9 Thiết Kỵ nhận lệnh bố trí lại tại chỗ và tác xạ cầm chân VC chờ lệnh Trung úy Tam nhận lệnh dời căn cứ hỏa lực lên thay thế vị trí Chi Đoàn 2/9 TK, và 27 cùng Chi Đoàn di chuyển đi phía sau Chi Đoàn 3/9 từ hướng Đông qua hướng Tây, qua bên phải xong, đổi đội hình dàn hàng ngang với Chi Đoàn 3/9 Thiết Kỵ

Hồ Cáp cho 2 Chi Đoàn dàn hàng ngang, mỗi xe cách nhau khoảng 50 thước, đại liên nối đạn dài 5 hay 10 thùng, tác xạ 15 hay 20 viên / loạt, mãnh liệt và liên tục vào mục tiêu địch 27 và 36 liên lạc hàng ngang phối hợp thật chặt chẽ ào ạt xung phong vào tuyến VC. Cùng lúc, lệnh cho 93, Đại úy Nguyễn Quang Minh, sĩ quan Hành Quân Chiến Đoàn, điều phối hợp hỏa lực Pháo Binh bắn tập trung vào tuyến địch ở Kinh Ông Hội Đồng Hồ, khu vườn Cò và vị trí súng cối địch ở phía Nam, đồng thời cản đường tiếp viện hay rút lui, tàn thương của địch

Thiết Kỵ và Bộ Binh đan lưới lửa phủ chụp lên các vị trí địch, và yếu tố bất ngờ mà địch tưởng dành cho đối phương đã bị đảo ngược, họ trở thành mục tiêu tác xạ lộ thiên không nơi chốn che, nường tựa, bị dí chết giữa đồng rộng dưới lưới đạn và xích sắt, hoặc vỡ phòng tuyến tháo chạy thành những hàng bia di động bị đốn ngã.

Sau hơn 1 giờ quần nhau từ ruộng lầy trồng vào đến sát bờ kinh, Chiến Đoàn đã làm chủ toàn bộ chiến trường và khai thác trận địa. Nặng nề soi rõ mặt, chiến địa sinh lầy nhầy nhựa máu và xác người, súng và đạn, những mô đất vỡ tung, những nhánh cây gãy cụp Chiến địa hoang tàn trong nỗi kinh hoàng của những toán quân cộng sản may mắn còn sống tháo chạy không dám quay đầu.

Chiến Đoàn báo cáo chiến lợi phẩm thu được về cho 54 (biệt danh của Đại Tá Lâm Chánh Ngôn, Tham Mưu Trưởng Sư Đoàn) ghi sổ và tính ra tiền để thưởng, và cuối cùng 54 báo quỹ hết tiền, tức không còn tiền để thưởng nữa vì vũ khí quân lính tướng VC Lê Đức Anh bỏ lại quá nhiều (Mỗi khẩu súng cộng đồng được thưởng 50000đồng). Và phải ghi nợ (Xem phóng đồ số 2)

Trong trận đấu trí và ác chiến kinh hoàng này, theo tin tức của Đoàn 7X tại Cần Thơ cung cấp thì Tướng VC Lê Đức Anh đã phải cởi áo, lột sao bỏ lại trận địa, giả dạng ông già câu cá mới vượt được khỏi trận địa và thoát chết trong đường tơ kẽ tóc Tư Lệnh Phó Chiến Trường, nhân vật số 2 sau Lê Đức Anh, bị xích sắt M 113 dìm giữa trận địa sinh lầy, trọng thương được quân ta chuyển về rừng U Minh, được chữa trị nhưng ông ta hôn mê và chết sau đó 4 tháng Cha xứ nhà thờ Vĩnh Chèo cho biết VC đã dùng nhiều xuống, có trên 30 chiếc, chở xác chết và thương binh trong đêm tối về vùng căn cứ lỏm ở kinh Trục Thăng và Hóc Hoà.

Thế nhưng, cuộc chiến thắng nào cũng có cái giá bị thương của nó. Về con số quân bạn thương vong, Bộ Binh từng thiết có 4 tử thương và 8 bị thương Chi Đoàn 3/9 TK 1 HSI xạ thủ ĐL50 tử thương và 1 bị thương Chi Đoàn 2/9 TK bị cháy 1 xe M 113 và 3 kỵ binh bị thương.

Về vũ khí, tịch thu: 3 Đại bác 82 ly không giật chống Thiết Giáp, 9 thượng liên 12ly 8 phòng không, 22 khẩu súng B40 và B41 chống xe Thiết Giáp, trên 100 súng tiểu liên Ak 47 của khối Cộng Sản.

Đặc biệt, HSI xạ thủ đại liên 50 bị tử thương là anh ruột của BI lái xe, và chính BI này đã anh dũng dùng 1 tay quảng lựu đạn, 1 tay lái xe cày nát tuyến VC và nhảy xuống khỏi xe, thu khẩu Thượng liên 12 ly 8 phòng không đầu tiên, trước cả Trình sát 32 từng thiết Anh đã được đặc cách vinh thăng lên HSI Hai Anh Em cùng làm việc chung trên 1 xe M.113 (Anh là 1 xạ thủ đại liên 50, Em thì lái xe. Hai anh em cùng đầu quân vào Thiết Đoàn 9 Kỵ Binh và cùng phục vụ chung trên 1 xe M 113.) Tôi rất tiếc và vô cùng ân hận đã quên tên họ của 2 chiến hữu kỵ binh kiêu hùng này. Cầu xin 2 anh thứ lỗi cho tôi.

Nhìn lại trận chiến, tướng VC Lê Đức Anh và Ban Tham Mưu của Quân Khu 9 VC đã ước tính sai tình hình Họ nghĩ là họ đã khoá chặt Chiến Đoàn 219 và Chiến Đoàn 32 tại vùng Kiên Hưng, không về ứng cứu được trận địa mới này. Nếu về thì phải đi vào đường chết do chúng chọn lựa. Theo dự liệu của Lê Đức Anh và bộ tham mưu VC, toàn bộ Chiến đoàn 219 trên đường về cứu viện sẽ bị phục kích và tiêu diệt, vì Chiến Đoàn phải vượt sông Cầu Đức, cầu này đã bị VC giạt mìn sập không xử dụng được, muốn qua phải dùng phà do Công Binh chở qua sông và phải đi qua ấp Cái Sinh, xã Hoà Lợi, tức đi vào vùng trận địa do chúng chọn lựa và tổ chức phục kích Đây là đoạn đường gần nhất dài khoảng 20 cây số Duy nhất chỉ có Chi Đoàn 2/9 TK trong vùng và VC đã bố trí độn thổ ngoài trống để phục kích chặn đánh Chi Đoàn này khi di chuyển về cứu Tỉnh lỵ và BTL/SD. Họ không ngờ họ bị đánh lừa. Chiến Đoàn đã nguy trang, cho Chi Đoàn 3/9 TK im lặng vô tuyến, không mở đèn, di chuyển suốt đêm, đi một đoạn đường dài trên 260 cây số ngàn, để sáng sớm hôm sau vượt kinh xong và di chuyển về hướng chúng nằm ngoài trống, phía sau tuyến bố trí của chụm Quân Lê Đức Anh phải chấp nhận giao tranh trong tình trạng bất ngờ trên một chiến địa bất lợi trước hỏa lực của Thiết Kỵ và Bộ Binh từng thiết.

Trong tình hình nếu Chi Đoàn 2/9 Thiết Kỵ không được lệnh nghi binh, di chuyển đường xa và đổi chiến thuật lừa địch, thì khi đang vượt kinh và bị cộng quân khai hỏa, quân ta sẽ rơi vào tình thế rất nguy hiểm, mức độ tổn thất sẽ không lường được, thế trận bị kẹt cứng, không khai triển đội hình để lui về phía sau, không di quân bên phải, bên trái được, không xử dụng hỏa lực được vì đừa nước 2 bên bờ kinh cản trở và chỉ làm mồi ngon cho B40, B41 của địch mà thôi. Chính vì thế, thay vì tiêu diệt được Chiến Đoàn 219 xung kích, ngược lại, Quân Khu 9 CSVN đã bị tổn thất rất nặng nề về quân số và vũ khí cũng như cấp chỉ huy, không kể trường hợp Tư Lệnh chiến trường tướng VC Lê Đức Anh đã phải theo "sách Tôn Sĩ Nghị", rút chiến bào, giả dạng thường dân lợi sinh trốn chạy thoát thân.

Hồ Cáp
Gia đình 9 Kỵ Binh